

มาตรการทางกฎหมายการต่ออายุการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ Legal Measures, Renewal of Service Provider Registration in Healthcare Facilities

วิทวัส ผาบสิมมา¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเอกสารเรื่องนี้ พบว่า ปัจจุบันสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ในประเทศไทยได้รับความนิยมจากชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ที่ใช้ควบคุมกิจการดังกล่าวเป็นการเฉพาะยังไม่ครอบคลุมในด้านความปลอดภัยของผู้รับบริการตลอดจนมาตรฐานและคุณภาพของสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ การขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ เมื่อมีการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพแล้ว ก็ไม่มีกฎหมายที่ระบุว่าจะต้องต่ออายุใบอนุญาตผู้ให้บริการโดยสามารถ ทำให้สามารถบริการได้ตลอดชีพ เป็นการยากที่จะทราบว่าตัวผู้ให้บริการที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้น มีคุณสมบัติเพียงพอตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ หรือประพฤตินั้นเข้าข่ายลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้ให้บริการหรือไม่ อีกทั้งการที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้มีการต่ออายุการขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการย่อมทำให้ไม่มีการทดสอบความรู้ความสามารถเฉพาะด้านของตัวผู้ให้บริการว่าจะมีความสามารถที่จะให้บริการดังกล่าวได้อยู่หรือไม่ จึงส่งผลให้ผู้รับบริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพไม่ได้รับการคุ้มครองในความปลอดภัยของชีวิต ร่างกายและอนามัย

คำสำคัญ : สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ผู้ให้บริการ การต่ออายุ

Abstract

This documentary study found that: Nowadays, health establishments in Thailand are very popular with Thais and foreigners. The Health Establishment Act B.E. 2559 (2016) governs such affairs as not only in the safety of the service providers as well as the standards and quality of health establishments. Registration as a service provider in health establishments once registered as a provider of health facilities, There is no law that states that the service provider must renew the license by being able to provide a lifetime service. Is it sufficiently qualified as required by law, or whether or not to behave in a prohibited manner of service provider? Furthermore, the law does not require the renewal of the registration of the service provider, there is no testing of the specific knowledge of the provider to determine whether it is still capable of providing such services. As a result, service providers in health establishments are not protected for the safety of their lives. Body & Hygiene

Keywords: Health establishments. Service Provider. Renewal.

บทนำ

นับตั้งแต่อดีตเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในสากลว่า “สุขภาพ” เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงย่อมส่งผลให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข อย่างไรก็ตามจากกิจวัตรประจำวันของมนุษย์ย่อมส่งผลโดยตรงต่อสุขภาพร่างกาย ก่อให้เกิดอาการเมื่อยล้าจากการทำงานประกอบ

กับการดำเนินชีวิตของแต่ละคนที่แตกต่างกันออกไป มนุษย์จึงรู้จักวิธีการแก้ปัญหาโดยการสัมผัสปวดตรงไหนก็วนตรงนั้นหรือเอาเท้าแช่น้ำอุ่นเพื่อให้พ้นจากอาการเจ็บปวดเป็นต้น และพัฒนามาเรื่อยๆตามยุคสมัยจนเป็นศาสตร์ด้านหนึ่ง

เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคแห่งการพัฒนาในด้านต่างๆไม่ว่าจะทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้สังคม

เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้น การดำรงชีวิตของมนุษย์จึงเปลี่ยนไปจากในอดีตเพราะปัจจุบันการดำเนินชีวิตของมนุษย์ล้าวนแล้วแต่ต้องอยู่บนความรีบเร่งและเคร่งเครียดจากสภาพแวดล้อมต่างๆก็เพื่อความอยู่รอดของตนเองและครอบครัวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์โดยตรง ผู้คนจึงหันมาสนใจและให้ความสำคัญแก่สุขภาพร่างกายมากยิ่งขึ้นจึงก่อให้เกิดกิจการที่ให้บริการเกี่ยวกับสุขภาพต่างๆมากมาย อาทิ ฟิตเนส ศูนย์กีฬาต่างๆและที่สำคัญคือสถานประกอบการเพื่อสุขภาพก็เป็นกิจการที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เพราะเป็นกิจการที่ให้บริการในด้านการดูแลและเสริมสร้างสุขภาพ โดยวิธีการบำบัดด้วยน้ำและการนวดร่างกายเป็นหลักจึงเป็นสถานประกอบการที่ตอบสนองความต้องการของผู้คนในปัจจุบัน ส่งผลให้กิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเปิดให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ที่สนใจอย่างแพร่หลายทั่วประเทศ ทั้งยังก่อให้เกิดการสร้างงานและการสร้างรายได้หมุนเวียนเข้าประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยมีการนำเข้าพืชสมุนไพรตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับการให้บริการจึงเป็นเอกลักษณ์ของสถานประกอบการเพื่อสุขภาพของไทย ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นรัฐจึงหันมาให้ความสำคัญกับกิจการประเภทดังกล่าวมากยิ่งขึ้น (อนันต์ เขียวชาวยุกิจ เกิดวิชัย 2553) เมื่อการหันมาให้ความสำคัญต่อสุขภาพเป็นเสรีภาพของประชาชนที่จะเลือกใช้วิธีใดๆเพื่อตอบสนองในการดูแลและเสริมสร้างสุขภาพร่างกายของตนให้แข็งแรงอย่างไรก็ตามเมื่อกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพกำลังเป็นที่นิยมและได้รับความสนใจจากประชาชนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องหันมาให้ความคุ้มครองประชาชนผู้เข้ารับบริการจากสถานประกอบการดังกล่าว ตลอดจนความปลอดภัยของผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการ ทั้งความปลอดภัยในสุขอนามัยของชุมชนใกล้เคียงเพื่อให้ประชาชนทุกคนได้รับความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายอย่างเท่าเทียมกัน

ประเทศไทยมีกฎหมายที่ควบคุมกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 (พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559) ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่ใช้บังคับกับสถานประกอบการดังกล่าว โดยมีบทบัญญัติทั้งหมด 49 มาตรา และแบ่งออกเป็นทั้งหมด 7 หมวด ซึ่งหมวดที่ 1 กล่าวถึงคณะกรรมการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ หมวดที่ 2 ว่าด้วยใบอนุญาตและการขึ้นทะเบียน หมวดที่ 3 ว่าด้วยหน้าที่ของผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการ หมวดที่ 4 ว่าด้วยการพักใช้ใบอนุญาต

การเพิกถอนใบอนุญาตและการลบชื่อออกจากทะเบียน หมวดที่ 5 ว่าด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่ หมวดที่ 6 ว่าด้วยการอุทธรณ์ และหมวดที่ 7 ว่าด้วยบทกำหนดโทษ โดยพระราชบัญญัตินี้ได้ให้นิยามของคำว่า “สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ” หมายถึง สถานที่ที่ตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้ กิจการสปา อันได้แก่ บริการที่เกี่ยวกับการดูแลและเสริมสร้างสุขภาพโดยวิธีการบำบัดด้วยน้ำและการนวดร่างกายเป็นหลัก ประกอบกับบริการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงอีกอย่างน้อยสามอย่าง เว้นแต่เป็นการดำเนินการในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล หรือการอาบน้ำ นวดหรืออบตัวที่เป็นการให้บริการในสถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัวตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ กิจการนวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมความงาม เว้นแต่การนวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมความงามในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล หรือในหน่วยบริการสาธารณสุขของหน่วยงานของรัฐหรือการนวดที่เป็นการให้บริการในสถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัวตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ (พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559.มาตรา 3) และมีการบัญญัติถึงการขออนุญาตเปิดสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ซึ่งผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการดังกล่าวจะต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต (พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559.มาตรา 12) ทั้งผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์และไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้ เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือติดยาเสพติด เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ เป็นผู้เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ และยังไม่พ้นกำหนดสองปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ในกรณีนี้นิติบุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว (พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559.

มาตรา 13) ตลอดจนบทบัญญัติบางมาตราของพระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดถึงตัวผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพโดยได้กำหนดแต่เพียงว่าผู้ใดประสงค์จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพให้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการต่อผู้อนุญาต (พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559.มาตรา 22)

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ยังไม่สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามเจตนารมณ์ที่ตรากฎหมายขึ้น เนื่องจากกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเป็นกิจการด้านการบริการทางสุขภาพที่สร้างงานและสร้างรายได้แก่ประเทศเป็นจำนวนมาก และเป็นกิจการที่ได้รับความเชื่อมั่นจากผู้รับบริการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมายาวนาน จึงมีผู้ประกอบการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ผู้ประกอบการผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการจำนวนมากขาดความรู้และทักษะในการประกอบกิจการ และการให้บริการของสถานประกอบการเพื่อสุขภาพส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐานและส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย หรือจิตใจของผู้รับบริการ จากปัญหาที่ผู้เขียนจะกล่าวในลำดับต่อไปนั้นบ่งชี้ให้เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวยังไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อกำหนดระดับคุณภาพและสร้างมาตรฐานแก่กิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ และยังไม่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการเพื่อแก้ปัญหาที่ผู้เขียนจะกล่าวถึงในลำดับต่อไป ทำให้เห็นว่าพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ.2559 ยังมีปัญหาทางกฎหมายที่ควรนำมาแก้ไขหลายประการดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวคิด มาตรการทางกฎหมายการต่ออายุการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

ขอบเขตการวิจัย

พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ใช้ควบคุมกิจการดังกล่าวเป็นการเฉพาะยังไม่ครอบคลุมในด้านความปลอดภัยที่ควรจะมีการกำหนดให้ผู้ที่ขออนุญาตเปิดสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ที่รวมไปถึงการกำหนดการต่ออายุการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการ

ตรวจสอบคุณสมบัติผู้ให้บริการที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของการให้บริการหากตัวผู้ให้บริการไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะให้บริการหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายในภายหลังย่อมทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตร่างกายของผู้รับบริการ ในการศึกษาครั้งนี้เน้นการศึกษาเชิงเอกสารเป็นสำคัญซึ่งรวบรวมข้อมูลต่างๆ จาก พระราชบัญญัติต่างๆ กฎกระทรวงต่างๆ เอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปและแนวทางที่จะแก้ไขต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) ตลอดจนวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative research) จากข้อมูลในเอกสารโดยทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร บทความ กฎหมายเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้นั้นมีนัยสำหรับเด็กในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งศึกษากฎหมายอื่นๆ ตลอดจนข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องในการค้นคว้าทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์และสรุปผลทางการศึกษาและข้อเสนอแนะต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ปัจจุบันสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเป็นกิจการที่ได้รับความนิยมและสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยเป็นอย่างมากเนื่องจากมีเอกลักษณ์ที่ดึงดูดชาวต่างชาติ อาทิ การนำเอาพืชสมุนไพรจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับกิจการดังกล่าว ทั้งในปัจจุบันโลกอยู่ในยุคของการแข่งขันและการพัฒนาไม่เฉพาะในด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมตลอดจนวัฒนธรรมตลอดจนบุคลิกภาพและภาพลักษณ์ภายนอก ส่งผลให้ประชากรนั้นต้องหันมาพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อแข่งขันกับบุคคลอื่นๆเพื่อการอยู่รอดของตนเองและครอบครัว ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายก่อให้เกิดความเมื่อยล้าตลอดจนความเครียดจากการทำงานและการใช้ชีวิตที่จะต้องดำเนินไปอย่างรีบเร่งและแข่งขันอยู่เสมอ สถานประกอบการเพื่อสุขภาพจึงเป็นตัวเลือกของผู้ที่สนใจดูแลและเสริมสร้างสุขภาพ ตลอดจนการนวดร่างกายเพื่อความผ่อนคลายหรือบำบัดด้วยน้ำประเทศไทยมีกฎหมายที่ควบคุมกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อควบคุม

กิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพโดยเฉพาะ โดยมีบทบัญญัติทั้งหมด 49 มาตรา โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ให้คำนิยามถึงคำว่า “ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนให้ทำหน้าที่บริการเพื่อสุขภาพในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ(พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 3)อีกทั้งบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นได้ถูกกำหนดไว้ใน มาตรา 22 โดยได้กำหนดให้บุคคลใดก็ตามที่มีความประสงค์จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นจะต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ(พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 22) และในมาตรา 23 ได้กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบ 18 ปี บริบูรณ์และได้รับวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรด้านการบริการเพื่อสุขภาพที่ได้รับการรับรองจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และต้องไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก่อนวันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน หรือ เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือติดยาเสพติดให้โทษ จากการศึกษากฎหมายพบว่าพระราชบัญญัติ รวมถึงพระราชกำหนดตลอดจนกฎกระทรวงและประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้น ก็ไม่พบว่ามีกฎหมายฉบับใดที่กำหนดให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นจะต้องมีการต่ออายุการเป็นผู้ให้บริการ จะเห็นได้ว่าการที่ได้กำหนดให้ผู้ประสงค์จะเป็นผู้ให้บริการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพต้องมีการยื่นคำขอต่อทะเบียนเป็นผู้ให้บริการ ส่งผลให้ไม่มีการทดสอบความรู้ความสามารถตลอดจนความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของตัวผู้ให้บริการรวมทั้งไม่มีการตรวจสอบถึงการมีอยู่ในคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด มีเพียงการกำหนดใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต วรรคสอง การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ผู้รับ

อนุญาตยื่นคำขอก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอ ดังกล่าวแล้ว ให้ผู้ยื่นคำขอประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่ง ไม่ต่ออายุใบอนุญาตจากผู้อนุญาต(พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 14) ทำให้พบว่า “ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ(พระราชบัญญัติ สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 2) จึงทำให้ผู้ให้บริการมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการที่จะสัมผัสใกล้ชิดติดทางร่างกายกับผู้เข้ารับบริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพโดยเฉพาะ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องความเสี่ยงในความไม่ปลอดภัยในชีวิตและร่างกายตลอดจนสุขภาพอนามัยของผู้รับบริการ ซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชนนั้นเป็นเรื่องที่รัฐควรให้ความสำคัญ

จากการศึกษาพบข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการไม่กำหนดหลักเกณฑ์ในการต่ออายุการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ซึ่งผู้เขียนจะขอกล่าวถึงข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้ ข้อเท็จจริงที่ นพ.วิศิษฐ์ ตั้งนภากร อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (สบส.) กล่าวว่า พ.ร.บ. สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ 27 ก.ย. 2559 และมีการประกาศใช้กฎหมายลูกอีก 6 ฉบับ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 28 เม.ย. 2560 ที่ผ่านมา ส่งผลให้ผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ต้องขึ้นทะเบียนให้ถูกต้องจึงจะสามารถประกอบอาชีพเป็นผู้ให้บริการได้ และผู้ประกอบการเพื่อสุขภาพต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนให้ผู้ให้บริการที่ได้รับใบรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพแล้วเท่านั้น โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้ให้บริการ ขจัดปัญหาสุขภาพคนไทยไม่มีมาตรฐาน คัดกรองผู้ประกอบการให้ได้รับบริการที่มีความปลอดภัย ลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับผู้รับบริการ ซึ่งผู้ให้บริการที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ สามารถยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการ โดยในเขตกรุงเทพฯ ยื่นคำขอ ณ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ส่วนต่างจังหวัด ให้ยื่น ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่ ในวัน และเวลาราชการ หรือยื่น คำขอผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ www.spa.hss.moph.go.th ทุกช่องทาง ไม่เสียค่าธรรมเนียม และใบรับรองใช้ได้ตลอดชีพ ทั้งนี้ ยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐาน ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

นพ.วิศิษฐ์ กล่าวว่า พ.ร.บ. กำหนดให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ได้รับวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรด้านการบริการเพื่อสุขภาพ ที่ได้รับการรับรองจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (ตรวจสอบหลักสูตรที่ผ่านการรับรองได้ที่ เว็บไซต์ของสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ www.thaispa.go.th) เป็นผู้ที่ไม่มีวิกลจริต ไม่ถูกพิพากษาถึงที่สุดในความผิดเกี่ยวกับเพศ/ทรัพย์สิน/ยาเสพติด หรือการค้าประเวณี เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีก่อนวันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ไม่ป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรังหรือติดยาเสพติด ในกรณีที่ทราบภายหลังว่าคุณสมบัติไม่ครบ หรือมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว จะถูกลบชื่อออกจากทะเบียนของ กรม สบส. ทันที

ทั้งนี้ กลุ่มผู้ให้บริการที่ได้รับวุฒิบัตร หรือประกาศนียบัตรด้านการบริการเพื่อสุขภาพ นอกเหนือจากหลักสูตรที่กรมฯ ให้การรับรอง สามารถนำหลักสูตรที่เรียนมาเทียบเคียงได้ หากผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดก็สามารถประกอบอาชีพเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพได้ โดยผู้ให้บริการฯ กลุ่มดังกล่าวนี้ ต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนภายในวันที่ 21 มิถุนายน 2560 ส่วนกรณีของผู้พิการทางสายตาที่ประกอบอาชีพเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ที่ได้รับการอบรม หรือถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรของสถาบันการศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ก่อนวันที่ 27 กันยายน 2559 ให้ถือว่าเป็นวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรที่กรมให้การรับรอง กรณีนี้ สามารถยื่นลงทะเบียนได้ถึง 23 ธันวาคม 2560” อธิบดี สบส. กล่าว (Hfocus กม.ลูกสถานประกอบการสุขภาพ 6 ฉบับมีผลบังคับใช้แล้ว บอกเล่าปัญหาสปาเถื่อน นวดเถื่อน วันเสาร์ที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2560 <https://www.hfocus.org/content/2017/05/13880>. (สืบค้นเมื่อ 8/9/2563)

จะเห็นได้ว่าการที่พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นมาโดยมีเจตนารมณ์ เพื่อควบคุมกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพพร้อมทั้งยกระดับมาตรฐานของกิจการดังกล่าว แต่กลับพบว่า การขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นสามารถทำได้ตลอดชีพซึ่งทำให้เป็นการยากที่จะทราบว่าตัวผู้ให้บริการที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นยังมีคุณสมบัติเพียงพอตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ หรือประพฤติดนเข้าข่ายลักษณะต้องห้ามในการเป็น

ผู้ให้บริการหรือไม่ อีกทั้งการไม่กำหนดให้มีการต่ออายุการขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการย่อมทำให้ไม่มีการทดสอบความรู้ความสามารถเฉพาะด้านของตัวผู้ให้บริการว่ายังมีความสามารถที่จะให้บริการดังกล่าวได้อยู่หรือไม่ จึงส่งผลให้ผู้รับบริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพอาจจะไม่ได้รับการคุ้มครองในความปลอดภัยของชีวิต ร่างกายและอนามัย ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐควรให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ เพราะฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐที่จะต้องดำเนินการแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าว จากการที่รัฐไม่มีมาตรการในการคุ้มครองผู้เข้ารับบริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพให้ได้รับความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและอนามัย ดังนั้นการที่กฎหมายไม่กำหนดหลักเกณฑ์ในการต่ออายุการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพจะส่งผลเสียต่อตัวผู้เข้ารับบริการ เพราะหากตัวผู้ให้บริการไม่มีความสามารถในการให้บริการเหมือนขณะยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการแล้วนั้น เช่น ตัวผู้ให้บริการอาจเป็นคนวิกลจริต ภายหลังจากขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการแล้ว หรือ กลายเป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคเป็นที่รังเกียจของคนในสังคมภายหลังส่งผลให้ตัวผู้รับบริการที่เข้ามาใช้บริการก็ไม่สามารถจะหยั่งรู้ได้ว่าผู้ให้บริการคนใดไม่มีคุณสมบัติและความสามารถในการให้บริการได้อย่างถูกวิธีย่อมเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกายและอนามัยตลอดจนจิตใจของผู้รับบริการ ซึ่งจะส่งผลให้กิจการสปาและกิจการนวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมความงามซึ่งเป็นกิจการที่ได้รับความนิยมและสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยอย่างมากมายนั้นไม่มีมาตรฐานเพียงพอและส่งผลต่อความเชื่อมั่นของชาวต่างประเทศที่ให้ความสนใจในกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพของไทย

สรุปแนวความคิดมาตรการทางการศึกษาการต่ออายุการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

ในปัจจุบันสังคมไทยนิยมเข้ารับบริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสถานประกอบการดังกล่าวมีการประยุกต์เอาเรื่องการอาบน้ำ อบสมุนไพร อบไอน้ำ การนวดตามจุดต่างๆบนร่างกายมาให้บริการ หรือบางแห่งก็นำเอารูปแบบการบริการสปา การนวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมความงามจากต่างประเทศมาให้บริการก็มี เนื่องจากในอดีตกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพจัดอยู่ในข่ายสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการทั้งยังเป็นกิจการที่จัดอยู่ในกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จึงมีการตรากฎหมายสถานประกอบการเพื่อสุขภาพขึ้นมาเป็นการเฉพาะเพื่อควบคุมและแยกกิจการ

สถานประกอบการเพื่อสุขภาพออกจากกิจการในข่ายสถานบริการ ส่งผลให้สถานประกอบการเพื่อสุขภาพจึงถูกควบคุมและดูแลโดยกฎหมาย และรัฐบาลมีนโยบายให้การสนับสนุนกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนรายได้ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยตลอดจนการส่งเสริมการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ จากการศึกษาทฤษฎีทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญที่มีสาระสำคัญ ดังนี้

หากกล่าวถึงสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของมนุษย์นั้น เมื่อเราเกิดมาเป็นมนุษย์นั้น สิ่งแรกที่จะได้เมื่อคลอดออกมา คือ สภาพบุคคลที่เป็นมนุษย์และย่อมได้รับความคุ้มครองจากรัฐโดยเสมอภาคกันและไม่สามารถยกความเป็นสภาพบุคคลให้ใครได้เพราะถือเป็นเรื่องที่ติดตัวมาโดยธรรมชาติตั้งแต่กำเนิด ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่คงอยู่กับมนุษย์ไปตลอดจนกว่าจะสิ้นสุดความเป็นมนุษย์ แนวความคิดในเรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพนั้นเป็นแนวความคิดที่ประเทศต่างๆให้ความสำคัญและตระหนักถึงเป็นอย่างมากจึงได้นำมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของแต่ละประเทศซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ โดยในบางประเทศก็ได้มีการแยกหมวดของสิทธิและเสรีภาพเอาไว้เป็นการเฉพาะอีกด้วย ดังนั้นสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจึงเป็นพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งรัฐจะต้องให้การรับรองและคุ้มครองในความพร้อมอยู่ของสิทธิดังกล่าว โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในอดีตที่ผ่านมาได้รับรองไว้ใน มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง และในมาตรา 31 บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย อีกทั้งในมาตรา 29 ได้บัญญัติว่าการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ ดังนั้นเมื่อรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ปกครองประเทศได้มีการบัญญัติรับรองถึงสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของประชาชนไว้โดยชัดแจ้ง ทั้งความในมาตรา 26 การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้นตามบทบัญญัติที่กล่าวมาข้างต้นย่อมส่งผลให้รัฐหรือหน่วยงานของรัฐทุกองค์กรมีหน้าที่ที่จะต้องจัดการหรืออำนวยความสะดวกให้

ประชาชนในรัฐได้รับการคุ้มครองตามสิทธินั้นตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองไว้ ดังนั้นจึงเป็นกรณีที่รัฐมีความผูกพันที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศกำหนดไว้ ซึ่งก็คือการที่รัฐมีหน้าที่จะต้องให้การคุ้มครองในสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาค (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2547) หลักพื้นฐานของสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: วิญญูชน) 2) การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน

การที่ระบอบกฎหมายยอมรับสิทธิมนุษยชนตลอดจนสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานนั้นย่อมมีผลจำกัดขอบเขตการกระทำของรัฐ ทั้งนี้เนื่องจากบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสิทธิพลเมืองซึ่งถือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญจะกำหนดเขตแดนแห่งสิทธิของปัจเจกบุคคลซึ่งรัฐไม่สามารถก้าวล่วงได้หรือหากสามารถก้าวล่วงได้ย่อมจะต้องทำตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม รัฐไม่ได้มีฐานะเป็นเพียงผู้ที่จะก้าวล่วงแดนแห่งสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลเท่านั้น ในอีกด้านหนึ่งรัฐยังมีหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานเหล่านั้นด้วย ภารกิจดังกล่าวนี้ทำให้รัฐต้องจัดโครงสร้างตลอดจนกระบวนการทางกฎหมายที่เอื้ออำนวยต่อการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เช่น การกำหนดให้มีศาลปกครองตรวจสอบการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล ยิ่งไปกว่านั้นรัฐยังมีหน้าที่ปกครองคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานจากการล่วงละเมิดโดยบุคคลที่สามด้วย ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่ปรากฏว่ามีภัยอันตรายคุกคามชีวิตหรือความปลอดภัยในร่างกายของบุคคลจากบุคคลที่สามอันเป็นภัยอันตรายที่เกิดจากการกระทำโดยผู้กระทำไม่มีอำนาจกระทำได้ รัฐย่อมมีหน้าที่เข้าขัดขวางการกระทำนั้นเพื่อปกป้องคุ้มครองชีวิตและความปลอดภัยในร่างกายของบุคคลที่ถูกล่วงละเมิด อาจกล่าวเป็นหลักได้ว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานที่ได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ไม่เพียงแต่จะทำให้รัฐมีหน้าที่งดเว้นกระทำที่จะก้าวล่วงแดนแห่งสิทธิขั้นพื้นฐานของปัจเจกบุคคลเท่านั้น แต่ยังทำให้รัฐมีหน้าที่กระทำการปกป้องคุ้มครองสิทธิจากการถูกล่วงละเมิดโดยบุคคลที่สามอีกด้วย (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2557)

อภิปรายผล

1. ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการ

สมควรมีกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมไปถึง กฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการสปา และกิจการนวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมความงาม พ.ศ.2560 ประกาศกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เรื่อง สถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ต้องมีผู้ดำเนินการ ประกาศกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ชื่อสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ประกาศคณะกรรมการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ เรื่องหลักเกณฑ์การรับรองวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรที่ผู้ดำเนินการหรือผู้ให้บริการได้รับการสถาบันการศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ อื่นๆ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2558 ประกาศกระทรวงสาธารณสุขกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.2560 ตลอดจนสถานประกอบการเพื่อสุขภาพต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา (Massage Practice Act) รัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา(California Massage Therapy Act)

2. จากการศึกษาพบว่าในต่างประเทศมีการกำหนดการหลักเกณฑ์ในการต่ออายุการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ดังต่อไปนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการบัญญัติกฎหมายที่มีผลเป็นการควบคุมกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพโดยปรากฏอยู่ใน สหรัฐอเมริกาได้มีการบัญญัติกฎหมายที่ควบคุมกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพโดยปรากฏอยู่ใน พระราชบัญญัติการปฏิบัติเกี่ยวกับการนวด (Massage Practice Act) ซึ่งได้กำหนดถึงการเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สภานิติบัญญัติยอมรับว่าการนวดเป็นสิ่งที่อาจเป็นอันตรายต่อสาธารณสุข นักนวดบำบัดผู้นั้นต้องมีความรู้ด้านกายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาและเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างกับหน้าที่ของเนื้อเยื่อที่ได้รับการรักษาและการทำงานทั้งหมดของร่างกาย การนวดเป็นวิธีการรักษาและกฎระเบียบจึงมีความจำเป็นเพื่อปกป้องประชาชนจากผู้ปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม จึงจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของสาธารณสุขความปลอดภัยและสวัสดิการในการควบคุมการนวดในประเทศสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตามข้อจำกัด จะต้องกำหนดขึ้นในขอบเขตที่จำเป็นเพื่อปกป้องประชาชนจากอันตราย "การนวด" หมายถึง การจัดการกับเนื้อเยื่ออ่อนของร่างกายมนุษย์ด้วยมือ เท้า แขนหรือข้อศอกไม่ว่าการบำบัดดังกล่าวจะได้รับความช่วยเหลือจากวาริ

บำบัดซึ่งรวมถึงการให้น้ำหรือการบำบัดด้วยความร้อนจากอุปกรณ์ไฟฟ้าหรือเครื่องกล หรือการประยุกต์ใช้สารเคมีหรือสมุนไพรในร่างกายมนุษย์ ("Massage" means the manipulation of the soft tissues of the human body with the hand, foot, arm, or elbow, whether or not such manipulation is aided by hydrotherapy, including colonic irrigation, or thermal therapy; any electrical or mechanical device; or the application to the human body of a chemical or herbal preparation.) "คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการนวดบำบัด ("Board" means the Board of Massage Therapy.) "นักนวดบำบัด" หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ("Massage therapist" means a person licensed as required by this act, who administers massage for compensation.) "ใบอนุญาต" หมายถึง ขั้นตอนที่บุคคลซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า "ผู้ประกอบการวิชาชีพ" ใช้กับคณะกรรมการเพื่อขออนุญาตประกอบวิชาชีพนวดหรือประกอบกิจการ ("Licensure" means the procedure by which a person, hereinafter referred to as a "practitioner," applies to the board for approval to practice massage or to operate an establishment.) การต่ออายุใบอนุญาต คณะกรรมการกำหนดวิธีการขอต่ออายุใบอนุญาตนักการนวดบำบัด ซึ่งจะรวมถึงการฝึกอบรมไม่เกิน 25 ชั่วโมงในชั้นเรียน ตลอดจน คณะกรรมการจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการอนุมัติโครงการหรือหลักสูตรการฝึกอบรมที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการอาจรวมถึงหลักสูตรที่สอดคล้องกับเกณฑ์สำหรับหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นในห้องเรียน (The board shall prescribe by rule the method for renewal of biennial licensure which shall include continuing education requirements not to exceed 25 classroom hours per biennium. The board shall by rule establish criteria for the approval of continuing education programs or courses. The programs or courses approved by the board may include correspondence courses that meet the criteria for continuing education courses held in a classroom setting.)

รัฐแคลิฟอร์เนีย (California) ประเทศสหรัฐอเมริกา กฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนีย ที่เรียกว่าพระราชบัญญัติการนวดบำบัด (California Massage Therapy Act) มีการระบุข้อกำหนดสำหรับสภาของรัฐ ที่จะ

ออกใบอนุญาตให้ผู้สมัครในการรับรองเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะหรือนักบำบัดโรค ตามกฎหมายที่มีอยู่อนุญาตให้เมืองมลรัฐออกข้อกำหนดบางอย่างเกี่ยวกับสถานประกอบการนวดหรือธุรกิจที่เป็นเจ้าของ แต่เพียงผู้เดียวที่ได้รับการรับรองตามกฎหมายของรัฐที่มีอยู่หรือจ้างหรือใช้บุคคลที่ได้รับการรับรองเท่านั้น กฎหมายที่มีอยู่อนุญาตให้เมืองและมลรัฐที่มีเขตอำนาจศาล ที่มีข้อกำหนดด้านสุขภาพและความปลอดภัยที่เหมาะสมตามที่ระบุไว้เกี่ยวกับสถานประกอบการนวดหรือธุรกิจเหล่านี้ (This chapter shall be known and may be cited as the Massage Therapy Act. Whenever a reference is made to the Massage Therapy Act by any statute, it shall be construed to refer to this chapter.) มีการบัญญัติกฎหมายที่มีผลเป็นการควบคุมกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการสปา โดยมีการกำหนดให้ผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพหรือที่เรียกว่านักนวดบำบัด จะต้องต่ออายุใบรับรองทุกสองปีตามที่กำหนดโดยหนังสือรับรองที่ออกให้จะหมดอายุภายในสองปีวันแต่จะได้รับการต่ออายุใหม่ตามที่กำหนด (Except as otherwise provided, a certification issued pursuant to this chapter shall be subject to renewal every two years in the manner prescribed by the council. A certificate issued by the council shall expire after two years unless renewed as prescribed. The council may provide for the late renewal of a certificate.)

กรณีประเทศไทยมีกฎหมายที่ควบคุมกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อควบคุมกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพโดยเฉพาะ โดยมีบทบัญญัติทั้งหมด 49 มาตรา โดยพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้ว่า “ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนให้ทำหน้าที่บริการเพื่อสุขภาพในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ อีกทั้งบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นได้ถูกกำหนดไว้ใน มาตรา 22 โดยได้กำหนดให้บุคคลใดก็ตามที่มีความประสงค์จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นจะต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพและ ความในมาตรา 23 ได้กำหนดให้ผู้ประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการต้องมีคุณสมบัติและไม่ลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ มีอายุไม่ต่ำกว่า

กว่าสิบ 18 ปีบริบูรณ์และได้รับวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรด้านการบริการเพื่อสุขภาพที่ได้รับการรับรองจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และต้องไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ก่อนวันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน หรือ เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรังหรือติดยาเสพติดให้โทษ

3. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบบทบัญญัติเรื่องปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการต่ออายุการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพของไทย กับบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ในการต่ออายุการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพในต่างประเทศ จะพบว่า มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มีการบัญญัติกฎหมายที่มีผลเป็นการควบคุมกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการสปา โดยมีการกำหนดให้ผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพหรือที่เรียกว่านักนวดบำบัด จะต้องต่ออายุใบรับรองทุกสองปีตามที่สภากำหนด โดยหนังสือรับรองที่สภาออกให้จะหมดอายุภายในสองปีวันแต่จะได้รับการต่ออายุใหม่ตามที่กำหนด เพราะในต่างประเทศมีการกำหนดให้ผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นจะต้องมีการต่อทะเบียนหรือต่ออายุใบอนุญาต ซึ่งส่งผลโดยตรงให้ผู้รับบริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นมีความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและอนามัยมากยิ่งขึ้น จะส่งผลดีทำให้มีมาตรการทางกฎหมายที่ครอบคลุมกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพซึ่งเป็นกิจการที่ได้รับความนิยมให้มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล และก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการเข้ารับบริการในกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพดังกล่าวยิ่งขึ้น ส่งผลโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจ

กิจการที่ให้บริการเกี่ยวกับการดูแลและเสริมสร้างสุขภาพร่างกายของมนุษย์โดยตรง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการควบคุมดูแลโดยรัฐอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันปัญหาต่างๆที่อาจตามมา อาทิ การได้รับบาดเจ็บจากการเข้ารับบริการ การให้บริการที่ไม่ได้มาตรฐาน เป็นต้น นอกจากนี้การที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ผู้ประสงค์จะขอใบอนุญาตเปิดสถานประกอบการเพื่อ

สุขภาพในกรณีที่เกิดความเสียหายอย่างใด ๆ แก่ ผู้รับบริการอันเกิดจากสถานประกอบการเพื่อสุขภาพหรือ อาจต้องยกเลิกหรือเพิกถอนใบอนุญาตให้ประกอบกิจการ สถานประกอบการเพื่อสุขภาพก็อาจส่งผลให้ในกรณีที่มีเหตุ เกิดขึ้นผู้เข้ารับบริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพไม่ได้ รับความช่วยเหลือหรือรับผิดชอบจากผู้ประกอบการ ดังกล่าว อีกทั้งการที่กฎหมายมิได้กำหนดให้ผู้ให้บริการใน สถานประกอบการเพื่อสุขภาพต้องต่ออายุการขึ้นทะเบียน เป็น ผู้ ให้ บริการ ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อตัว ผู้รับบริการในสถานประกอบการดังกล่าว ดังต่อไปนี้

การที่กฎหมายไม่กำหนดหลักเกณฑ์ในการ ต่ออายุการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการ เพื่อสุขภาพจะส่งผลเสียต่อตัวผู้เข้ารับบริการ เพราะหากตัว ผู้ให้บริการไม่มีความสามารถในการให้บริการเหมือนขณะ ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการแล้วนั้น เช่น ตัวผู้ ให้บริการอาจเป็นคนวิกลจริตภายหลังจากขึ้นทะเบียนเป็นผู้ ให้บริการแล้ว หรือ กลายเป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคจิตต่ออัน เป็นที่รังเกียจของคนในสังคมภายหลัง ส่งผลให้ตัว ผู้รับบริการที่เข้ามาใช้บริการก็ไม่สามารถจะหยั่งรู้ได้ว่าผู้ให้ บริการคนใดไม่มีคุณสมบัติและความสามารถในการ ให้บริการได้อย่างถูกวิธีย่อมเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย และอนามัยตลอดจนจิตใจของผู้รับบริการ ซึ่งจะส่งผลให้ กิจการสปาและกิจการนวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมความ งามซึ่งเป็นกิจการที่ได้รับความนิยมและสร้างงานสร้าง รายได้ให้แก่ประเทศไทยอย่างมาคนั้นไม่มีมาตรฐานเพียงพอ และส่งผลต่อความเชื่อมั่นของชาวต่างประเทศที่ให้ความ สนใจในกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพของไทย

ข้อเสนอแนะ

1. สรุปจากผลการศึกษาคควรให้มีการแก้ไข เพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสถานประกอบการ เพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 หมวดที่ 2 ว่าด้วยใบอนุญาตและ การขึ้นทะเบียน โดยให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยนำหลักเกณฑ์ในการต่อ

อายุการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการ เพื่อสุขภาพ

2. มาตรา 22 ผู้ใดประสงค์จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพให้ยื่นคำขอขึ้น ทะเบียนเป็นผู้ให้บริการต่อผู้อนุญาต

3. ผู้ใดที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการ ตามความในวรรคหนึ่งจะต้องยื่นคำขอต่ออายุใบขึ้นทะเบียน ทุกๆสองปีนับแต่วันขึ้นทะเบียนและจะต้องผ่านการทดสอบ และประเมินความรู้ความสามารถจากกรมสนับสนุนบริการ สุขภาพ

4. การขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

เอกสารอ้างอิง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559
2. “Massage Practice Act”
3. “Massage Therapy Act”
4. “California Massage Therapy Act”
5. บรรเจิด สิงคะเนติ. (2547). หลักพื้นฐานของ สิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตาม รัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ:วิญญูชน
6. วรเจตน์ ภาศิริรัตน์. (2557). คำสอนว่าด้วยรัฐ และหลักการมหาชน. กรุงเทพฯ: โครงการ ตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 75- 76
7. อนันต์ เชี่ยวชาญกิจ เกิดวิชัย. (2553). การ จัดการธุรกิจสปา. เอกสารประกอบการสอน วิชาการจัดการธุรกิจสปา มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย